

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

HUKUK BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1991/16

KARAR NO : 1991/19

ÖZET: 1615 sayılı Yasa uyarınca kesilen para cezasına ilişkin ve 6183 sayılı Yasaya göre tanzim ve tebliğ edilen ödeme emrinin iptaline ilişkin davanın idari yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : Aygaz A.Ş.

Vekili : Av. Galip Sayhan, Av. Tacettin Akyenâr, Büyükdere Cad.145/1
Aygazhan 80300 Zincirlikuyu/İSTANBUL

Karşı taraf : Maliye ve Gümrük Bakanlığı

O L A Y : Davacı, Haydarpaşa Gümrük Müdürlüğü'nün 7.2.1983 gün ve 1049 sayılı giriş beyannamesinde yanlışlıkla noksan gösterilen ancak daha sonra ödenen gümrük ve istihsal vergileri tahakkukuna vaki itirazın Gümrük Müdürlüğünce reddedilmesi üzerine cezanın kaldırılması istemiyle adli yargıda dava açmış, Üsküdar 3. Asliye Ceza Mahkemesi 4.12.1985 gün ve E.1984/598, K.1985/546 sayıyla gümrük idaresinin işlemlerini yerinde görerek davayı reddetmiştir. Bu kararın temyiz aşamasında davacı, gümrük müdürlüğüne ve mahkemeye başvurarak 3239 sayılı Kanun uyarınca noksan verginin %25 fazlasını ödeyerek takibin durdurulmasını istediğini, buna rağmen gümrük idaresinin gümrük ve istihsal vergisi cezasına ilişkin 3.11.1989 gün ve 3676 sayılı ödeme emri gönderdiğini ileri sürerek Haydarpaşa Gümrük Müdürlüğü'nün 14.11.1984 günlü ceza kararının kaldırılması ve buna dayanılarak düzenlenen ödeme emrinin iptali istemiyle vergi mahkemesine başvurmuştur.

İstanbul 9. Vergi Mahkemesi; 14.11.1989 gün ve 1475-1431 sayıyla; 1615 sayılı Gümrük Kanununun 146/2., 158. ve Gümrük Yönetmeliğinin 442. maddeleri uyarınca davaya bakma yetkisinin asliye ceza mahkemesine ait olduğu gerekçesiyle davanın reddine karar vermiş, karar temyiz edilmeksizin kesinleşmiştir.

Aynı istekle 15.12.1989 gününde adli yargıda açılan davada Üsküdar 3. Asliye Ceza Mahkemesi, 26.12.1990 gün ve E.1989/981, K.1990/809 sayıyla; daha önce mahkemelerinde aynı konuyla ilgili olarak açılan davada itirazın reddedildiği ve hüküm temyiz edilmeksizin kesinleştiği, bu nedenle konunun tekrar incelenemeyeceği; ödeme emrinin iptaline ilişkin isteğin de, mahkemelerin görevine girmeyip idari yargı görevli olduğu gerekçesiyle davanın reddine ve görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine karar vermiş, karar temyiz edilmeksizin kesinleşmiştir.

Böylece, ödeme emri yönünden 2247 sayılı Kanunun 14. maddesinde öngörüldüğü biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğmuştur.

.... / ....

İNCELEME VE GEREKÇE: Türk Milleti adına karar veren Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü, Yılmaz Aliefendioğlu'nun Başkanlığında, Hüseyin Örmeci, Kamil Kadıoğlu, Rüştü Altay, Aysel Pekiner, Osman Şimşek ve Adnan Altın'ın katılmaları ile yaptığı 10.7.1991 günlü toplantıda geçici raportör Hakim Ayten Anıl'ın raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; toplantıya, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Savcı Erkal Evliyaoğlu ile Danıştay Başsavcısı yerine katılan Savcı M. İlhan Dinç'in 6183 sayılı Yasa uygulanmasına ilişkin davanın idari yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği yolundaki yazılı ve sözlü düşünceleri alındıktan sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Dava, gümrük ve istihsal vergilerine ilişkin para cezasının tahsili için tanzim ve tebliğ edilen ödeme emrinin iptali istemiyle açılmıştır.

1615 sayılı Gümrük Kanununun 146/2. maddesinde gümrük vergisine tabi eşyanın kıymetinin noksan beyan edildiğinin tesbiti halinde bu fark üzerinden vergi tahakkukunun kesinleşmesinden sonra üç kat ceza kesileceği; 158. maddesinde de Gümrük Başmüdürlükleri ve Gümrükler Genel Müdürlüğünce verilen ceza kararlarına karşı yetkili mahkemeye başvurularak itiraz olunabileceği kabul edilmiş, Gümrük Yönetmeliğinin 442. maddesinde de yetkili mahkemenin gümrük işlemlerinin yapıldığı yer Asliye Ceza Mahkemesi olduğu belirtilmiştir.

Olayda, gümrük para cezasına karşı yapılan itiraz asliye ceza mahkemesince reddedildiğinden ve karar tenyiz edilmediğinden ceza kesinleşmiş bulunmaktadır.

Ödeme emri: Amme alacağını vadesinde ödemiyenlere, 7 gün içinde borçlarını ödemeleri veya mal bildiriminde bulunmaları lüzumunu bildiren bir belgedir.

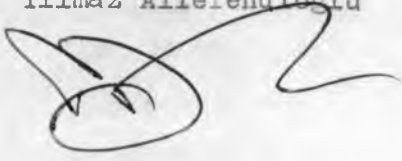
21.7.1953 gün ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 1. maddesinde: Bu Kanunun, Devlete, vilayete, hususi idarelerine ve belediyelere ait vergi, resim ve harç ceza tahkik ve takiplerine ait muhakeme masrafı, vergi cezası, para cezası gibi asli, gecikme zammı, faizi gibi fer'i amme alacakları ve aynı idarenin akitten, haksız fiil ve haksız iktisaptan doğanlar dışında kalan ve amme hizmetleri tatbikatından dolayı ortaya çıkan diğer alacaklar ile; bunların takip masrafları hakkında uygulanacağı öngörülmektedir. Aynı Yasanın 58. maddesinde ödeme emrine itiraz yolu gösterilmiş; 6.1.1982 günlü, 2576 sayılı Yasanın 6. ve 13. maddelerinde ise vergi mahkemelerinin görevleriyle ilgili açıklayıcı kurallar yer almıştır. Görevli mahkemenin bu hükümlere göre, idari yargı alanı içinde belirlenmesi gerekmektedir.

Ödeme emri, idare tarafından tek yanlı olarak düzenlenen ve ödemediği takdirde kamu alacağının zorla tahsilini öngören bir idari işlemdir. Davada, gümrük para cezasının tahsiline ilişkin ödeme emrinin iptali istemidir. Bu nedenle ödeme emrinin iptaline ilişkin davanın idari yargı alanı içinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmaktadır.

SONUÇ: Anlaşmazlığın, niteliğine göre davanın idari yargı yerinde çözülmesi gerektiğine, bu nedenle İstanbul 9. Vergi Mahkemesi'nin 14.11.1989 günlü, 1475-1431 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına 10.7.1991 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

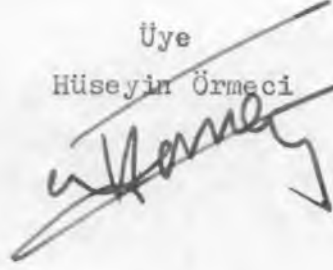
Başkan

Yılmaz Aliefendioğlu

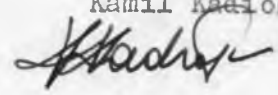
Üye

Hüseyin Örmeci

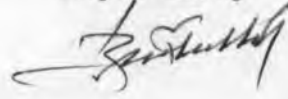
Üye

Kamil Kadıoğlu

Üye

Rüştü Altay

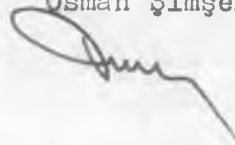
Üye

Aysel Pekiner

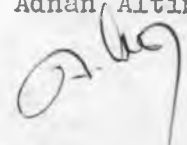
Üye

Osman Şimşek

Üye

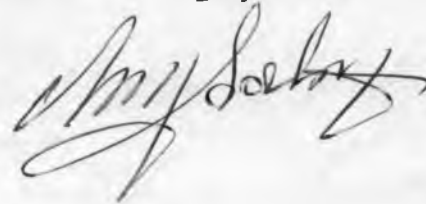
Adnan Altın

20.10.1991 - 21027

Bu kararın Resmî gazete'de yayımı uygundur.

Başkan

i/g